

اقتصاد سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا

نویسندگان:

ملنی کمت (استاد دولت پژوهی، دانشگاه هاروارد)

اسحاق دیوان (استاد اقتصاد سیاسی، مدرسه‌ی اقتصاد پاریس)

آلن ریچرڈز (استاد مطالعات محیط، دانشگاه کالیفرنیا)

مترجمان:

دکتر افشین منقی

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

دکتر مصیب قره‌بیگی

تهران ۱۴۰۲

عنوان و نام پدیدآور	اقتصاد سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا/نویسنده ملنی کمت ... (و دیگران)؛ ترجمه افشین متقی، مصیب قره‌بیگی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه خوارزمی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	۱۷ص: جدول، نمودار.
شابک	۳۱۰۰۰۰ ریال 3-74-8587-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی: A political economy of the Middle East, [2015].
یادداشت	نویسنده ملنی کمت، ایساک دیوان، آلن ریچاردز، جان واتربری.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۶۱۱ - ۶۱۶.
موضوع	کارگران -- خاورمیانه -- Middle East -- Working class
موضوع	خاورمیانه -- سیاست اقتصادی Middle East-- Economic policy
	خاورمیانه -- سیاست و حکومت -- ۱۹۷۹-م.
	Middle East -- Politics and government -- 1979
شناسه افزوده	متقی دستنابی، افشین، ۱۳۶۲ - مترجم
شناسه افزوده	قره‌بیگی، مصیب، ۱۳۶۹ - مترجم
شناسه افزوده	دانشگاه خوارزمی
رده بندی کنگره	۱۵/۴۱۵HC:
رده بندی دیویی	۹۵۶/۳۳۰:
شماره کتابشناسی ملی	۹۱۶۳۳۶۶:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

اقتصاد سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا

نویسندگان	ملنی کمت، اسحاق دیوان و آلن ریچاردز
ترجمه	افشین متقی، مصیب قره‌بیگی
ناشر	دانشگاه خوارزمی
چاپخانه و صحافی	دانشگاه خوارزمی
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۷-۷۴-۳
نوبت چاپ	اول/ ۱۴۰۲
شمارگان	۵۰۰ نسخه
قیمت	۳۱۰,۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات دانشگاه خوارزمی است.

آدرس: تهران، خ شهید مفتاح، شماره ۴۳، کدپستی ۱۴۹۱۱-۱۵۷۱۹

تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۱۸۶۶

pub@khu.ac.ir

www.khu.ac.ir

فهرست مطالب

۱۰.....	کوتاه‌نوشت‌ها.....
۱۱.....	پیشگفتار مترجمان.....
۱۳.....	بخش ۱: کاربرد اقتصاد سیاسی در این کتاب: تعامل حکومت/دولت، اقتصاد و جامعه.....
۱۷.....	حکومت/دولت و کارایی.....
۲۱.....	اقتصاد.....
۲۸.....	جامعه.....
۳۵.....	بخش ۲: منابع جغرافیایی و توسعه‌ی سیاسی در خاورمیانه.....
۴۳.....	بخش ۳: اقتصاد سیاسی خیزش‌های عربی.....
۴۶.....	توتالیتاریسم، تغییر اجتماعی و نقش طبقات متوسط.....
۵۱.....	اسلام سیاسی و خیزش‌های عربی.....
۵۳.....	نتیجه‌گیری.....
۵۴.....	یادداشت‌ها.....
۵۷.....	بخش ۴: اقتصاد و فضای جامعه در خاورمیانه.....
۶۲.....	رشد اقتصادی ناهم‌تراز.....
۷۴.....	سه مرحله‌ی توسعه.....
۸۵.....	رشد دوره‌ی اخیر.....
۹۰.....	تغییر ساختاری: خدمات به جای تولید.....
۹۲.....	عملکرد صادرات.....
۹۴.....	اثرات نوسازی مالی.....
۱۰۱.....	پیامدهای اجتماعی.....
۱۰۲.....	گسترش تدریجی فقر.....
۱۰۵.....	نابرابری و تبعیض.....

۱۰۹.....	چالش‌های پیش‌رو.....
۱۱۱.....	یادداشت‌ها.....
۱۱۳.....	بخش ۵: ساخت‌های سیاسی - فضایی در خاورمیانه
۱۱۶.....	اقتصاد، رژیم‌های سیاسی و حکمرانی در خاورمیانه.....
۱۳۵.....	کشورسازی به سبک عثمانی.....
۱۴۴.....	استعمار اروپا.....
۱۴۹.....	ترکیه‌ی آتاترک.....
۱۵۰.....	رژیم‌های سیاسی در خاورمیانه‌ی پساستقلال.....
۱۵۰.....	کشورهای RPLA.....
۱۵۲.....	جمهوری‌های توتالیتار و در حال گذار RPLA.....
۱۶۱.....	پادشاهی‌های RPLA.....
۱۷۷.....	پادشاهی‌های خلیج فارس (RRLP).....
۱۸۱.....	مدل اقتصادی OECD در خاورمیانه.....
۱۸۵.....	نتیجه‌گیری.....
۱۸۸.....	یادداشت‌ها.....
۱۸۹.....	بخش ۶: اقتصاد و توسعه‌ی حکومت‌محور
۱۹۱.....	حکومت به‌مثابه‌ی بنیادگذار دگرگونی ساختاری.....
۱۹۵.....	آتاترک و پارادیم ترکیه.....
۲۰۰.....	تکرار پارادیم.....
۲۰۱.....	سوسیالیسم عربی.....
۲۴۶.....	نتیجه‌گیری.....
۲۴۷.....	یادداشت‌ها.....
۲۴۹.....	بخش ۷: اقتصاد دولتی و سرمایه‌داری رفاقتی
۲۵۲.....	اجماع واشنگتن.....
۲۵۹.....	نقد اجماع واشنگتن و بدیل‌ها.....
۲۶۴.....	توسعه‌ی سرمایه‌داری رفاقتی در منطقه‌ی منا.....
۲۷۱.....	بررسی تجارب کشورها.....
۲۷۹.....	تجربه‌ی کشورهای RPLA.....
۳۱۰.....	نتیجه‌گیری.....
۳۱۳.....	یادداشت‌ها.....

۳۱۵	بخش ۸: اقتصاد سیاسی جمعیت در خاورمیانه
۳۱۷	الگوهای جمعیت‌شناختی تطبیقی
۳۱۸	تعیین‌کننده‌های باروری
۳۲۸	سیاست‌های برنامه‌ریزی خانواده
۳۳۰	پیامدهای اقتصادی تغییرات جمعیت
۳۳۱	فشار بر توسعه
۳۳۴	جمعیت جوان و شکاف نسلی
۳۳۶	سیاست باروری متفاوت
۳۳۹	کیفیت جمعیت: سرمایه انسانی، بهداشت و آموزش
۳۴۰	بخش‌های اجتماعی و خدمات اجتماعی
۳۴۴	شرایط بهداشت
۳۴۵	سطوح سلامت
۳۵۴	عملکرد بهداشت
۳۶۱	نظام آموزشی
۳۶۱	نرخ سواد
۳۶۵	کیفیت آموزش
۳۶۹	آموزش خصوصی و دولتی
۳۷۴	خصوصی‌سازی و تبعیض طبقاتی در زمینه آموزش
۳۷۷	آموزش و انسجام اجتماعی
۳۸۱	نتیجه‌گیری
۳۸۴	یادداشت
۳۸۷	بخش ۹: اقتصاد سیاسی بیکاری در خاورمیانه
۳۸۸	بیکاری و نیروی کار
۳۹۰	بازار کار و رشد زیاد جمعیت
۳۹۱	افزایش تعداد بیکاران
۳۹۳	مشارکت نیروی کار
۳۹۴	اشتغال غیررسمی
۳۹۹	سیاست‌های اقتصادی استعماری و پسااستعماری
۴۰۱	نقش‌های اقتصادی و سیاسی دانشگاه‌ها
۴۰۵	آموزش حرفه‌ای

پیشگفتار مترجمان

نوشتار پیش‌رو، معتبرترین اثر علمی و دانشگاهی درباره‌ی اقتصاد سیاسی خاورمیانه و شمال آفریقا است. جامعیت و قدرت تحلیل و تبیین کتاب تا بدان حد است که بر ذائقه‌ی دانشگاهیان جهان خوش نشسته، بارها تجدید چاپ شده، به‌عنوان منبع درسی دست‌اول در دانشگاه‌های معتبر تدریس شده و این کامل‌ترین ترجمه‌ی آن از جدیدترین ویراست، به زبان فارسی است. متن کتاب، جذاب و خواندنی و مشحون از واقعیت‌های تکان‌دهنده است. محیط به شدت دگرگون شونده‌ی خاورمیانه، آنچنان است که هر نوشته‌ی علمی درباره‌ی این منطقه، هر دو-سه سال یکبار باید بازبینی شود. با این وجود، شماری از واقعیت‌های میدانی خاورمیانه، ثابت هستند و به‌نظر می‌رسد رابطه‌ی میان سه عنصر سیاست (قدرت، حکومت، دولت و نیروهای سیاسی)، اقتصاد و جامعه در پیشینه‌ی کشورهای این منطقه، مختل است. تجربه‌ی چندین ساله‌ی تحقیق و تدریس مترجمان کتاب در حوزه‌ی اقتصاد سیاسی، نشان می‌دهد که با بررسی سه عنصر یاد شده است که می‌توان به درک و دریافت جامعی از مسائل مبتلا به کشورهای حوزه‌ی خاورمیانه و شمال آفریقا دست یافت. کتاب، مشحون از نکات مثبت و مزایای تحلیلی است، از آن میان، اما، محدود نمودن به نگرش‌های تک‌رشته‌ای-تک‌زمینه‌ای و بررسی حداکثری همه‌ی عوامل تاثیرگذار (از آب و غذا گرفته تا جمعیت و نیروهای نظامی)، بارزترین ویژگی کتاب است.

در ترجمه‌ی کتاب، تا حد امکان به روان‌بودن و آسان‌فهمی توجه شده و از برابری فارسی متداول استفاده شده است. در این میان، واژه‌ی State به فراخور، حکومت/دولت، حکومت، دولت و کشور ترجمه شده است و چاره‌ای جز این سیالیت نبود؛ همچنان که نویسندگان کتاب نیز اعتراف کرده‌اند، یکی از چالش‌های عمده در پژوهش‌های اقتصاد سیاسی خاورمیانه، گزینش عنوانی علمی

و متقن است که برای توصیف ساختارهای سیاسی-فضایی این منطقه کارآمد باشد؛ در حالی که کشورهایی مانند ایران و مصر، یک موجودیت مسلم تاریخی و ملت-کشور^۱ هستند، واحدهایی نیز وجود دارند که یک شبه و با توافقات قدرت‌ها سر از نقشه‌ی جغرافیای سیاسی برون آورده‌اند.

دکتر افشین متقی-مصیب قره‌بیگی

www.ketab.ir